

Đề thi thử THPT Quốc gia 2021 môn Ngữ văn tỉnh Thái Nguyên

I. ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:

Ở tuổi trẻ, không ai mà không trần trở, không có hoài bão, ước mơ. Ai cũng mong tự xoay xở tách mình ra khỏi vỏ kén thật chật chội để tung cánh bay xa. Và bao nhiêu người vượt qua được những nỗi đau đớn, thử thách đó?

Khát vọng càng lớn - nỗi đau và thử thách càng nhiều - và mấy ai kiên định trên cuộc hành trình đó. Hãy dám sống cuộc sống mà bạn hằng ao ước - vì bạn chỉ có duy nhất một cuộc sống mà thôi. Đó là sự lựa chọn của bạn. Bạn hãy bắt đầu bằng việc tích lũy thật nhiều kinh nghiệm sống. Đó không phải là kinh nghiệm lựa chọn một điều gì đó, mà là kinh nghiệm mang lại cho bạn sự khôn ngoan: hãy học hỏi về con người, xã hội và cách sống. Hãy vươn cao hơn bằng một đam mê cháy bỏng theo đuổi Tri Thức Lớn của một sinh viên đại học, của một thanh niên có giáo dục, có lẽ sống. Hãy sẵn sàng cho mọi thử thách và chấp nhận thất bại để vươn lên, Hãy dũng cảm bước tới! Bạn có thể gặp nhiều cánh cửa. Nhưng tất cả chỉ là những bức tường cam lạng, ngoan cố, trừ phi bạn quyết mở chúng ta. Hãy can đảm đón nhận những cơn đau tuổi trưởng thành và xem nó là động lực thúc đẩy bạn vươn tới một tương lai tốt đẹp hơn, để không sống một cuộc sống phi hoài, để sau này không ân hận nuối tiếc.

(Rando Kim – Tuổi trẻ, khát vọng và nỗi đau, Vương Bảo Long biên dịch, NXB Tổng hợp TP Hồ Chí Minh, 2017)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2: Tác giả đã đưa ra lời khuyên gì về việc tích lũy thật nhiều kinh nghiệm sống?

Câu 3: “Hãy dũng cảm bước tới! Bạn có thể gặp nhiều cánh cửa.” Anh/Chị hiểu như thế nào về hai câu trên?

Câu 4: Theo anh/chị, có nên sống cuộc sống hằng ao ước hay không? Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1: Bạn sẽ ứng xử như thế nào nếu gặp "con đau tuổi trưởng thành"? Viết 01 đoạn văn (khoảng 200 chữ) để trả lời câu hỏi trên.

Câu 2: Trình bày cảm nhận của anh/chị về hình tượng Sông Đà trong đoạn trích sau:

Con Sông Đà gọi cảm. Đối với mỗi người, Sông Đà lại gọi một cách. Đã có lần tôi nhìn Sông Đà như một cố nhân. Chuyến ấy ở rừng đi núi cũng đã hơi lâu đã thấy thềm chổ

thoảng. Mãi bám gót anh liên lạc, quên đi mất là mình sắp đổ ra Sông Đà. Xuống một cái dốc núi, trước mắt thấy loang loáng như trẻ con nghịch chiếu gương vào mắt mình rồi bỏ chạy. Tôi nhìn cái miếng sáng lóe lên một màu nắng tháng ba Đường thi “Yên hoa tam nguyệt há Dương Châu”. Bờ sông Đà, bãi Sông Đà, chuồn chuồn bướm bướm trên Sông Đà. Chao ôi, trông con sông, vui như thấy nắng giòn tan sau kì mưa dầm, vui như nổi lại chiêm bao đứt quãng. Đi rừng dài ngày rồi lại bắt ra Sông Đà, đúng thế, nó đăm đăm âm âm như gặp lại cố nhân, mặc dầu người cố nhân á mình biết là lắm bệnh mà chứng, chốc dụi dằm đây, rồi lại bản tính và gặt gồng thác lũ ngay đây.

Thuyền tôi trôi trên Sông Đà. Cảnh ven sông ở đây lặng tờ. Hình như từ đời Trần đời Lê, quãng sông này cũng lặng tờ đến thế mà thôi. Thuyền tôi trôi qua một nương ngô nhú lên mấy lá ngô non đầu mùa. Mà tinh không một bóng người. Cỏ gianh đồi núi đang ra những nõn búp. Một đàn hươu cúi đầu ngón búp cỏ gianh đẫm sương đêm. Bờ sông hoang dại như một bờ tiền sử. Bờ sông hồn nhiên như một nỗi niềm cổ tích tuổi xưa.

(Trích Người lái đò sông Đà - Nguyễn Tuân, SGK Ngữ văn 12, tập một, NXB Giáo dục, 2019, tr.191)

Đáp án đề thi thử THPT Quốc gia 2021 Văn tỉnh Thái Nguyên

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1. Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận.

Câu 2.

Theo bài đọc tác giả đưa ra lời khuyên về việc tích lũy thật nhiều kinh nghiệm sống như sau: Hãy bắt đầu bằng việc tích lũy thật nhiều kinh nghiệm sống. Đó không phải là kinh nghiệm lựa chọn một điều gì đó, mà là kinh nghiệm mang lại cho bạn sự khôn ngoan: Hãy học hỏi về con người, xã hội và cách sống. Hãy vươn cao hơn bằng một đam mê cháy bỏng theo đuổi Tri Thức Lớn của một sinh viên đại học, của một thanh niên có giáo dục, có lẽ sống. Hãy sẵn sàng cho mọi thử thách và chấp nhận thất bại để vươn lên, Hãy dũng cảm bước tới! Bạn có thể gặp nhiều cánh cửa. Hãy can đảm đón nhận những cơn đau tuổi trưởng thành và xem nó là động lực thúc đẩy bạn vươn tới một tương lai tốt đẹp hơn.

Câu 3.

Câu nói có thể được hiểu như sau: Tuổi trẻ ai cũng phải đối mặt với những khó khăn, thử thách. Nếu chúng ta dám đối mặt, dũng cảm mà bước tới chúng ta sẽ học hỏi được nhiều bài học quý giá, kinh nghiệm sống còn hữu ích trong cuộc sống. Thêm vào đó, đôi khi chúng ta còn tìm thấy những con đường mới, hướng đi mới trong cuộc đời mình. Tuổi trẻ cần bước ra khỏi vùng an toàn để làm điều mình thích cũng như vượt qua những nỗi sợ của bản thân.

Câu 4.

Học sinh có thể trả lời: Đồng tình ý kiến, không đồng tình hoặc đồng tình một phần nhưng lí giải hợp lí, thuyết phục. Sau đây là gợi ý:

- Đồng tình vì:

+ Ai cũng có thể thay đổi được cuộc sống. Ai cũng có thể thành công, có thể sống cuộc sống mà họ hằng ao ước.

+ Cuộc sống ai cũng cần có cho mình những cảm hứng, nuôi dưỡng hi vọng, ước mơ để làm sức mạnh vượt qua chính bản thân mình để vươn đến những tầm cao, những ước mơ, khát vọng.

- Không đồng tình (HS nêu lí lẽ hợp lí thuyết phục, không lệch chuẩn đạo đức) :

+ Chìm đắm trong mộng tưởng, mù quáng mà không cố gắng phấn đấu, vượt lên ở hiện tại.

- Đồng tình một phần (HS nêu lí lẽ hợp lí thuyết phục, không lệch chuẩn đạo đức)

II. LÀM VĂN**Câu 1**

* Yêu cầu:

- Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn.

- Xác định đúng vấn đề cần nghị luận

1. Giải thích:

- Con đường tuổi trưởng thành: Là những khó khăn, thử thách mà con người gặp phải và bắt buộc phải đối mặt trong quá trình trưởng thành.

- Ứng xử: Là cách cư xử, thái độ giải quyết.

=> Trong cuộc sống, bất kì ai muốn trưởng thành đều phải đối diện với những khó khăn, thử thách. Cách tốt nhất để vượt qua khó khăn thử thách ấy là đối mặt và giải quyết chúng.

2. Phân tích:

- Chỉ khi đối mặt với khó khăn thử thách chúng ta mới có thể giải quyết được nó.

- Thêm vào đó, con người chúng ta sẽ học hỏi được nhiều bài học, tích lũy kinh nghiệm sống.
- Đối mặt với khó khăn thử thách sẽ khiến con người trở nên kiên cường, tôi luyện ý chí tinh thần vượt qua thử thách.
- Đối mặt với khó khăn thử thách đôi khi khiến con người phát hiện những thế mạnh của bản thân, có cơ hội để phát huy nó từ đó có thể tìm được hướng đi mới cho cuộc đời.
- Tuy nhiên, cuộc sống ngày nay có không ít người chọn cách trốn tránh khi gặp phải những khó khăn thử thách đầu đời. Đó là những người có lối sống ỉ nại, phụ thuộc, ngại thay đổi, quen dựa dẫm vào người khác. Cách lựa chọn ấy sẽ khiến con người ngày càng lún sâu hơn vào vòng lẩn quẩn, bị bỏ lại phía sau, sống một cuộc đời vô nghĩa.

3. Bài học:

- Để trưởng thành chúng ta cần tích cực, chủ động học hỏi, sẵn sàng chấp nhận khó khăn để vượt qua vươn tới thành công.
- Cá nhân tích cực học tập và rèn luyện, tham gia hoạt động trải nghiệm cuộc sống...

Câu 2

Dàn ý tham khảo

I. Mở bài

- Giới thiệu một số nét tiêu biểu về tác giả Nguyễn Tuân: Cuộc đời, con người và phong cách nghệ thuật đặc trưng của nhà thơ.
- Nêu khái quát chung về tác phẩm “Người lái đò Sông Đà”: hoàn cảnh sáng tác, vị trí, giá trị nội dung, giá trị nghệ thuật.
- Khái quát nội dung của đoạn trích: Vẻ đẹp của Sông Đà thông qua đoạn trích.

II. Thân bài

1. Vẻ đẹp trữ tình của con Sông Đà.

** Góc nhìn từ trên cao (máy bay), Sông Đà mang vẻ đẹp của một mỹ nhân.*

- Từ trên cao nhìn xuống, dòng chảy uốn lượn của con sông giống như “cái dây thừng ngoằn ngoèo dưới chân mình”, đặc biệt là giống như mái tóc của người thiếu nữ “con sông Đà tuôn dài tuôn dài như một áng tóc trữ tình, đầu tóc chân tóc ẩn hiện trong mây

trời Tây Bắc bung nở hoa ban hoa gạo tháng hai và cuồn cuộn mù khói núi Mèo đốt nương xuân”.

- Dòng sông mang vẻ đẹp của một áng tóc trữ tình mềm mại, tha thướt và duyên dáng. Đây không phải là sự phát hiện mới mẻ, sáng tạo bởi lẽ vào khoảng thế kỷ XV nhà thơ Nguyễn Trãi miêu tả núi Dục Thúy đã viết. Cái hay của Nguyễn Tuân là vừa mới đây thôi Sông Đà còn làm mình, làm mẩy còn là thứ kẻ thù số một của con người vậy mà bây giờ chỉ trong chốc lát dòng sông vặn mình hết thác và sóng nước xèo xèo tan trong trí nhớ. Sông Đà lập tức khoác lên mình một dáng vẻ hoàn toàn mới trở thành một áng tóc trữ tình.

- Dòng Sông Đà như mái tóc đang ôm lấy thân hình trẻ trung, gợi cảm đầy sức sống của người thiếu nữ Tây Bắc. Vẻ đẹp của dòng sông hài hòa với núi rừng Tây Bắc, được núi rừng điểm tô thêm cho nhan sắc mỹ miều.

++ Hoa ban mang màu sắc tinh khiết, hoa gạo màu đỏ rực rỡ chói lọi bung nở điểm xuyết trên mái tóc trữ tình người thiếu nữ. Sự điểm xuyết ấy lại diễn ra giữa mùa xuân khi mọi vật sinh sôi, nảy nở cho thấy sức sống mãnh liệt.

++ Khói núi Mèo đốt nương Xuân cuồn cuộn. Tạo nên một tấm voan huyền ảo bao phủ lên cảnh vật ẩn dấu đi khuôn mặt xinh đẹp của dòng sông. Chính vì vậy vẻ đẹp bí ẩn ấy càng trở nên hấp dẫn.

** Nhìn ngắm sông Đà từ nhiều thời gian khác nhau.*

- Tác giả đã phát hiện ra những sắc màu tươi đẹp và đa dạng của dòng sông. Màu nước biến đổi theo mùa, mỗi mùa có vẻ đẹp riêng trong cách so sánh rất cụ thể:

+ Mùa xuân, nước Sông Đà xanh màu “xanh ngọc bích”, tươi sáng, trong trẻo, lấp lánh. Tác giả dùng lại giải thích rõ hơn màu xanh không phải xanh canh hến.

+ Mùa thu, nước Sông Đà lại “lừ lừ chín đỏ như da mặt một người bầm đi vì rượu bữa, lừ lừ cái màu đỏ giận dữ ở một người bất mãn bực bội gì mỗi độ thu về”.

+ Đặc biệt, nhà văn khẳng định chưa bao giờ con sông có màu đen như thực dân Pháp đã “đè ngựa con sông ta ra đổ mực Tây vào”, và gọi bằng cái tên lếu láo Sông Đen.

=> Thể hiện tình yêu, niềm tự hào trước vẻ đẹp của dòng sông của đất nước, quê hương, xứ sở.

** Góc nhìn từ bờ bãi sông Đà, dòng sông mang vẻ đẹp của một “cổ nhân”.*

- Nước Sông Đà: Vẻ đẹp của nước Sông Đà gợi nhớ đến một trò chơi của con trẻ “trước mắt thấy loang loáng như trẻ con nghịch chiếu gương vào mắt mình rồi bỏ chạy”, đẹp một cách hồn nhiên và trong sáng.

- Vẻ đẹp của nắng sông Đà lại gợi nhớ đến thế giới Đường thi “tôi nhìn cái miếng sáng lóe lên một màu nắng tháng ba Đường thi “Yên hoa tam nguyệt há Dương Châu” (Xuôi thuyền về Dương Châu giữa tháng ba, mùa hoa khói). Màu nắng gợi sự ấm áp, tươi sáng mang vẻ đẹp thi vị gợi cảm.

- Vẻ đẹp của bờ bãi sông Đà lại gợi nhớ đến thế giới thần tiên trong khu vườn cổ tích “bờ sông Đà, bãi sông Đà, chuồn chuồn bướm bướm trên sông Đà”.

+ Nhịp ngân liên tiếp như tiếng vui ngỡ ngỡ trước khung cảnh bày ra trước mắt.

+ Khung cảnh: Chuồn chuồn bướm bướm bay rợp trên sông với những sắc màu sặc sỡ. Tạo cảm giác lạc vào thế giới thần tiên, khu vườn cổ tích. Tất cả đều thuộc về một cái gì đó từ quá khứ. Khi bất ngờ gặp lại Sông Đà tác giả bất ngờ cảm nhận được cái gì đó đầm ấm ấm hết sức thân thuộc. Chính vì thế nên tác giả bật ra gọi Sông Đà là cô nhân. Vì vậy khi được gặp lại con sông tác giả vui vô cùng để rồi thốt lên “Chao ôi”. Tác giả dùng hai hình ảnh liên tưởng: Vui như thấy nắng giòn tan sau thời kì mưa dầm. Vui như nói lại chiêm bao đứt quãng.

* *Góc nhìn từ giữa lòng sông Đà, con sông mang vẻ đẹp của một người tình nhân:* Tác giả dùng điểm nhìn của một du khách hải hồ du ngoạn trên sông nước. Từ đây tác giả cảm nhận được vẻ đẹp nên thơ, đa dạng, phong phú của Sông Đà

- Đó là vẻ đẹp tĩnh lặng, yên ả, thanh bình như còn lưu lại dấu tích của lịch sử cha ông.

+ Cảnh ven sông ở đây lặng tờ. Hình như từ thời Lý, Trần, Lê cũng lặng tờ đến thế mà thôi. Lặng tờ là sự im lặng tuyệt đối. Qua bao đời vẫn thế mà thôi.

+ Vắng vẻ đến mức tịnh không một bóng người.

+ Yên tĩnh đến mức tác giả thèm được giật mình bởi tiếng còi xe lửa của chuyến xe lửa đầu tiên đến với vùng đất này. Yên tĩnh đến mức tiếng cá đập nước sông, quẫy vọt lên mặt sông trở thành âm thanh chủ đạo và đủ sức làm cho đàn hươu giật mình chạy vọt biến. Biện pháp nghệ thuật lấy động tả tĩnh nhấn mạnh vẻ đẹp im lìm quảng hạ lưu này.

2. Đánh giá

- Ca ngợi vẻ đẹp của dòng sông xứ sở và thành công trong việc tìm kiếm chất vàng trong thiên nhiên Tây Bắc.

+ Sông Đà hiện lên qua những trang văn của Nguyễn Tuân không chỉ thuần túy là thiên nhiên, mà còn là một sản phẩm nghệ thuật vô giá.

-> Qua đây tác giả cũng kín đáo thể hiện tình cảm yêu nước tha thiết và niềm say mê, tự hào với thiên nhiên của quê hương xứ sở mình.

+ Hình tượng sông Đà còn có ý nghĩa là phong nền cho sự xuất hiện và tôn vinh vẻ đẹp của con người- người lái đò trên dòng sông.

- Khẳng định bút pháp tài hoa độc đáo của Nguyễn Tuân trong nghệ thuật xây dựng hình tượng văn học.

III. Kết bài:

- Vẻ đẹp hình ảnh con sông Đà.

- Phong cách nghệ thuật độc đáo, tài hoa và uyên bác của nhà văn Nguyễn Tuân.